

Шогшо эл, торылык да гим берг!

36-шо (3424) №,
2019 ий 7 сентябрь,
шуматкече.

БУДЬ ГОТОВ

ЯМДЕ ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Иктым урышна, латкокытым лукна

В. ГОРОХОВАН фотожо.

Палыза

Рок

йымалне ош муно-
влак шочыныт.

Ужар шудо шыже еда
муным мунча.

Кенезым рокыш урат,
телылан пөрт-
йымак петырат.

Мланде ўячам
ышта.

яллаште веле огыл, олалаштат паренгым
шындаш верым муыт. Тений мемнан ялыште
паренге чот шочын. Кажне суртышто тудым
моктат. Лектыш кугу. Меат ешна дене
кенеж мучко лым лийде тыршышна.
Икмынар гана урышна, шўкшудым сомылыш-
на, колорад копшанге ваштареш кучедална.

– Тыршымына, пўжвўд йоктарымына арам
лийын огыл, – мане авам.

Валерия САИНА.

Морко, Коркатово.

Пеш шукер-
те ожно
Российыште
паренгым
виеш шындыкте-
ныт. Эркын-эркын
тудо кокымшо кин-
дыш савырнен. Кызыт

Снимкыште Советский район
Кельмаксола ялыште илыше Ваня
Гороховым ужыда.

Тудо паренгым лукмо
годым чыла вере шуаш тыршен: пеш писын
поген, ведралам ястаркален, ачажлан мото-
блокыш мешаклам опташ полшен... Эн кугу
куанже – ачаже семын мотоблокыш шинчын
ончен. Теве тыге йоча технике дек шўманеш.

2020 ийын

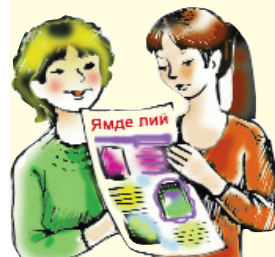
ПОДПИСКЕ

І пелыжлан подписке

тургым тўналын.

**«Ямде лий» газет-
лан возалтса!**

Ак – 337 тенгеат
44 ыр.
Индекс – П4696.

Рекламе.

Медведево район

Увер

14 ийым темыше нине ўдыр-рвезе-влак ты кечым эре шарнаш тўналыт. Марий Эл Республикысе МВД-н миграций йодыш шотышто управленийын начальникше Алексей Дмитриев нунылан илышысе икымше паспортштым кучыктен. «Те элнан, Россий Федерацийын гражданинже лўмым кўшнў кучаш тўналыда манын ўшанена», – каласен тудо. Мероприятий миграций йодыш шотышто подразделенийлан 300 ий темме вашеш эртаралтын.

Марий Элысе МВД-н пресс-службыжо.

21 Сегыманш

август
гыч 1 сентябрь марте Китайыште 8, 10, 12 ияш спортсмен-влак коклаште шахмат дене тўнямбал первенстве эртен. Марий Эл гыч Российын сборный командыштыже улшо Максим Волков уш-акылжым терген, 115 участник коклаште кандашымше верым сенен налын.

16 сентябрь

гыч чодыраште пўчыжым погаш лиеш.

Историйым шергалына

1812 ийыште Отечественный сар годым Бородино села воктене (Москва деч 125 менге ўрдыжтў) моткоч кугу да пеш виян кредалмаш лиын. Генерал М.И.Кутузовын вуйлатыме руш армий француз-влакым Москва воктеч чактарен. Тидым шарнен, 8 сентябрьыште Российыште Воинский чап кече палемдалтеш.

1790 ий 11 сентябрьыште контр-адмирал Фёдор Ушаковын вуйлатыме руш эскадр Шем тенгызын йўдвел-эрвел ужашысе Тендра мыс воктене турко флотым кырен шалатен. Тылеч вара Шем тенгызыште руш флот озаланен. Кредалмаш руш-турко сар годым (1787-1791) лийын.

Марий йылме урокышто 3-шо классыште тунемше-влак деч йодым: «Кузе кенгеж каникулым эртаренда, иктаж-кушко миенда?» Нуно тыгерак вашештышт.

Мый Йошкар-Олаш Света акам деке унала миенам. Тудын кок йыгыр йочаже уло: Даниил да Артём. Мый нунын дене модынам. Олаште пеш келшен.

Даша ОЛЮНИНА.

Авам дене Советский посёлкышко миенна. Тувырым, кофтым, юбкым, джинсым налынна. Мый пеш куанenam.

Ангелина МОЧАЛОВА.

Мый авам дене Советский посёлкыш миенам. Тушто мемнан пачерна уло. Авам дене паркыште лийынна. Марина акам деке унала пуренна.

Света БОГДАНОВА.

Туныктышо: Р.Г.АНТРОПОВА. Советский, Ўрша.

Саламлена!

Морко районусо Коркатово лицейыште биологийым туныктышо, Россий Федерацийын, МАССР-ын сулло, Марий Эл Республикын калык туныктышыжо **Валентина Михайловна Васильевам** 70 ийым темымыж

дене шокшын саламлена. Илышда лийже муро гае йонгыдо, кече гае волгыдо, вурс гае пенгыде, пеледыш гае эреак сўрал, памаш вўд гае яндар. Пеленда тендам пагалыше, йўратыше, умылен моштышо да полшен шогышо ег-влак лийышт.

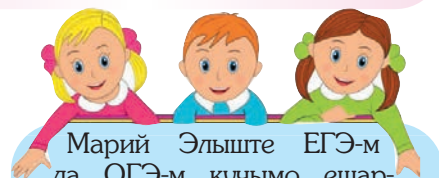
Туныктышо да тунемше-влак.

28 сентябрьыште Марий Элысе районлаште да олалаште «Нацийын кроссшо» эртаралтеш. Йошкар-Олаште 12 шагатлан «Спартак» ФОК воктенысе площадьыште старт пуалтеш. Ныл дистанций лиеш: 2019 метрыш VIP-куржмаш, 4 километр, 6 километр, 8 километр.

19-23 сентябрьыште Йошкар-Олаште фитнес-аэробике дене Всероссийский танасымаш да Российын кубокшо эртаралтыт. Танасымашке 3 ияш гыч тўналын кугурак ийготан-влак ушнен керттыт. Марий Элын чапшым 15 команде аралаш тўналеш.

Марий Элыште ЕГЭ-м да ОГЭ-м кучымо ешартыш период тўналын. 20 сентябрь марте шуйна. Тўн периодышто экзаменыште ситыше баллым поген але тўрлў амаллан кўра экзаменыш толын кертдыдыме выпускник-влак руш йылме да математике дене тергыме пашам возат. Руш йылме дене ЕГЭ-м 7 тунемше кучен, ОГЭ-м – 80 ўдыр-рвезе.

3 сентябрьыште Т.Евсеев лумеш национальный тоштерыште кугыжаныш пашаен, дипломат, Марий Эл деч сенатор

Константин Иосифович КОСАЧЕВ (снимкыште)

Йошкар-Оласе 21-ше номеран школын 10-шо классыштыже тунемше-влак дене вашлийын мутланен. «Молан тоштерыште?» – öрын йодыда дыр. Кызыт лач тушто «Первозданная Россия» общероссийский фестивалын фотоончерже эрта-ралтеш.

Вашмутланымаш гыч икмыняр йодыш-вашмутым лудаш темлена.

? Ты фестивалыш эрта-раш кө шонен луктын да молан тыгай лумым пуымо?

– Россий Федераций Советыште пырля пашам ыштыше йолташем Олег Евгеньевич Пантелеев – фотохудожник, сылне пүртүсым войзыман моткоч шуко фотожо уло. Йолташем ош тўна дене чеверласен. Тудын тўналме пашажым пелашыже шуа, а мый польшкалем. Фестивалыш пурышо паша-

Фотосүретыште – пүртүс поянлык

влак Российысе түрлө кундемын сөраллыкшым тугайым ончыктат, могайым Юмо пүрен. Тышечын фестивалын лумжө лектын. Фото-влакым компьютер полшымо дене ны төрлаш, ны саемдаш ок лий, да фотосүретым лач Российыште ыштыман. Тиде фестивалын эн тўн йодмашыже.

? Фестивалыш кажне кумылан ең ушнен кер-теш але профессионал фотограф гына?

– Кеч-кө шке фотосүретышым колтен кертеш. Но тушто паша-влакым пеш кугу опытан, тўнямбал күкшытан жюри акла. Кажне енын фотожо тергымашым ок эрте.

? Российын могай регионныштыжо войзымо фото поснак сай шарнамашым коден?

– Российын кажне кундеме шке семынже сөрал да кумылым савырыше. Мый, паша дене кылдалтын, Российын 85 субъектше гыч

Фотом Интернет гыч налме.

«Первозданная Россия» фестиваль 2014 ий гыч пашам ышта. Российысе фотограф-влакын пашаштым тўнямбалсе 71 элыште 2,5 миллион угла ең ончен.

83-жо лийынам. Чукотко ден Камчаткыш эше миен шуын омыл. Могай кундемыште лиям, тусо пүртүс моторлык дене кугешнем. Теве Марий Элыште ны кугу курык, ны тегыз уке, но тышке толмеке, чон кана. Тыште кажне кушкыл, кажне пушенте пүртүсым сөрастарат.

Л.ГРИГОРЬЕВА
ямдылен.

2 сентябрьыште Шүргыял школна шке омсажым 116-шо гана почын. Школна Афган сареш вуйжым пыштыше Руслан Логинович Кирилловын лумжым нумалеш. Ик ешла келшен илыше 11 туныктышо, уло шўм шокшыжым пыштен, сомылжым шукта. Уста директор А.Е.Алексеевын тыршымыж дене школ пелен йочасад почылтын. Тений тушеч 1-ше классыш кум тунемше вончен. Нуным поро кумылан туныктышышт Л.Н.Кириллова дене пырля снимкыште ужыда. У тунемме идалык «Кугу Ачамланде сарыште сенгымылан – 75 ий» урок дене тўналын.

Е.В.ГРИГОРЬЕВА.

Морко район.

Салам, школ!

Могай буква?

Нине кок корнан почеламутлаште могай буква нерген ойлалтеш?

Ты буква тулвондо гай. Гай шомак гыч палаш сай.

Шаньыкнаже кум пўян, Букванаже кум менган.

Пакча капка могайрак, Тиде букват тугайрак.

Ты йыргешке букванам Шергаш, онго манынам.

Кок каштаже шогалеш, Кумшо гын покшек возеш.

Пила станым палет чай? Йолжо могай буква гай?

С.ДМИТРИЕВ..

dUiywrhsivötNpwNsatwfftUсыwзGiaLiswhdohfciUhm UoLstRйNыivinsmmGыRwLmhkttwyGHдрыDhYmrLöwv PhKkwarshYыUsдGeGHтJiSyzhNeFrgmsRFzuwasDJ.

Возымым сайын ончалыда гын, шочмо йылмына нерген Тыныш Осыпын мутшым лудын кертыда.

Ачай эргым ужата Тений первый классыш. Эркын кидшым рўзалта: «Сай тунем!» – каласыш.

ТУКЫМ УЛЫНА

юбилейныйлан шотлалтын. Могай темым тарватыеме?

– Тенийысе XV конгресс

Финн-угор писатель-влакын XV тўнъямбал конгресс-сышт Румынийыште, Клуж-Напока олаште, 21-25 августышто эртаралтын. Тушто Марий Эл Республик гыч сылнымут мастер-влак: Марий Элысе писатель ушем вуйлатыше Светлана Григорьева, поэтессе Альбертина Иванова, йоча писатель Елена Юнусова – лийыныт. Конгрессын пашаж нерген С.Григорьева дене вашлийын мутланышна.

улыт. Венгрийын кечылажым эртарыме годым Клуж-Напокаште 600 угла тўрлў мероприятий эртаралтеш. Чыла тидым меат ужинна.

– Светлана Дмитриевна, Те марий делегацийым вуйлатыше семын финн-угор сылнымутчо-

Сылнымут йылмым арала

– Чынжымак, финн-угор писатель-влакын икымше конгрессышт 30 ий ончыч, 1989 ийыште, Йошкар-Олаште лийын. Адакшым тенийысе конгресс Тўп калык-влакын йылмыштын тўнъямбал идалькше дене келшен толын. Сылнымутчо-влак «Литература в условиях диаспоры» тўн темым тарватеныт. Тыгыде калык-влакын йылмыштым, тўвыраштым аралаш финн-угор сылнымутан литератур кугун полша. Конгрессым торжественно почмо годым Финн-угор сылнымут ассоциацийын президентше Янош Пустаи тидын нергенак ойлен.

– Финн-угор сылнымутчо-влакын погынымо верлан Румынийыште, Трансильваний кумдыкышто, венгр диаспорын илыме мландым аралан огыл ойырымо, очыни?

– Пеш шукерте ожно Трансильваний («чодыра шенгелне» манын кусаралтеш) Венгрийын ик ужашыжлан шотлалтын. Тўрлў сар деч вара тушто римский легион лийын, славян-влак иленыт, а XII курымышто венгр-влак оза семын тиде мландым айленыт. Кызыт тушто румын калык коклаште 1 миллион 500 тўжем наре венгр ила. Ты кундемын рўдолаже – Клуж-Напока. Тыге румын-влак оялат, а венгр-влак ты олам Коложвар маныт. Шочмо эл деч őrдыжтў илыше венгр-влак финн-угор сылнымутчо-влаклан эше ик гана ушештареныт: őrдыжтў иленат, шочмо йылмым тунемаш, сылнымутым, йўлам, тўвырам вияндаш лиеш. Тушто венгр школ, колледж, университет-влак

влакым мо дене палдаренда?

– Конгрессыште тўрлў эл гыч 70 участник лийын. Чылаже 40 наре доклад йонгалтын. Пленар доклад-влакым колыштмо. Секцийшамыч пашам ыштеныт, тўрлў йодышым лончылымо. Мый Пошкырт кундем гыч лекше 33 писательын марий сылнымутым

Черетан XVI конгресс 2021 ийыште Псков областысе Печора районышто, сето калыкын илыме верыштыже, эртаралтеш.

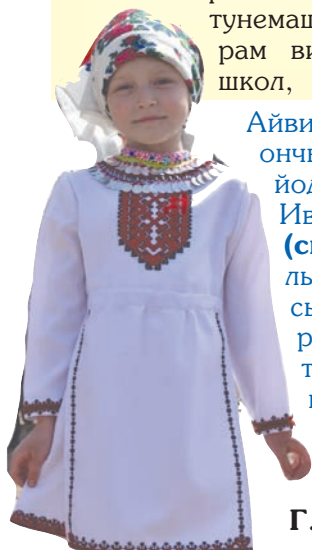

п о й д а р ы -
м а ш т е т ы р -
ш ы м ы ж е
н е р г е н
к а л а с к а л е -
н а м . Т ы
к у н д е м ы ш -
т а к и л ы ш е
д а м а р и й

сылнымут деке шўманше самырык тукуным иквереш чумырен, ныл ий почела эртарыме семинарын паша лектышыж дене палдаренам. Елена Юнусова марий йоча сылнымут нерген ойлен, шке книгаже-влакым ончыктен.

Л.ГРИГОРЬЕВА мутланен.

Снимкыште: Арво Валтон (Эстоний) ден С.Григорьева.

Айвика лўм «тылзе гай мотор» манмым ончыкта. «Тыгай лўмым кў пуэн?» – йодым. «Кочам Юрий Витальевич Иванов», – мане. Айвика Болезина (снимкыште) Шлань ял гыч Унчо школыш тунемаш коштеш. Тений 2-шо класшыште шинчымашым пога. Кугече пайремыш сылне марий тувырым чиен толын ыле. Йочасад дене чеверласыме пайремышкат марий тувыр дене миен, моло вургемым чийымыже шуын огыл. Чын марий ўдыр!

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Г.РУБЛЁВАН фотожо.

Акrostих

Марий Эл

Марла шокта почеламут,
Аяр огеш дий тиде мут.
Рўдола – Йошкар-Ола,
Ий гыч ийыш тудо тўзлана.
Йомак гай чылтак тиде эл.

Эн лишыл мыйын
шочмо вел.
Лыжга да сылне
Марий Эл!

Оля СТЕПАНОВА.
Морко, Шап Унчо.

Марий йылме кабинет

Ронго школ мыланем кокымшо пöрт гай. Марий йылме да литератур кабинет чонемлан моткоч лишыл. Марий йылмым Людмила Владимировна Александрова туныкта. Кабинетышке пурет – пöртым ушештара. Тыште могай гына марий газет, марий журнал, могай гына мотор книга-влак уке улыт! Окнаште сылне пеледыш-влак пеледыт. Пырдыжыште марий писатель-влакын портретышт кечат. Тылзе еда «Ронго йүк» газетым луктына. Кажне изарнян драмкружокыш вашкена. Тушко түрлө класс гыч тунемше-влак уло кумылын коштына.

Катя ЯНДУБАЕВА.

Советский район.

Огай книга

Лудынам Шкетаным:
Ой, могай огай!
Тудын мыскаражым
Ойлем мо, авай?
Шыргыжеш авамже,
Воштылеш ачам,
Изаем «Книгатым
Пу мылам», – манеш.

Даша КЛАДОВИКОВА.
Оршанке, Лужбеляк.

Тыгай суртышто ожно кө илен?

(С.Чавайнын «Йыланда» ойлымашы-же почеш.) Вашмутым пуыза.

«Йырым-йыр таза тумо савар, покшелне озан кугу пöртшö, кок-кум пöлеман озан пöртшö воктене кул пöрт, вараже клат, моло күлеш оралте, а сурт йыр кугу чодыра...»

В.СМИРНОВ ямдылен.

Марийын
йылме муро гай
шыма, калыкын кумылжо
гай лывырге.

А.ВОЛКОВ.

Чын йолташ

Түняште шкетын илаш йокрок. Кунам лишыл йолташет уло, ойгы-мат мондет: вашла польшкалет, икте-васылан неле годым энертет. Тыге кумыл нöлталтеш. Миша йолташем Йошкар-Олаште ила. Кенез каникуллан мемнан деке унала толын. Ме Юл эгерыш йүштылаш коштынна, стадионышто мечым чумен модына, чодырашке саскам погаш коштынна.

Андрей ЛАСТОЧКИН.

Звенигово, Какшамарий.

Марлашке кусарыза.

1. Сапоги. 2. Небо. 3. Тыква. 4. Карась. 5. Подсолнух. 6. Ручные часы.

Полина ЛАТУХИНА.

Советский, Öрша.

Пире Йомак

Илен улмаш чодыраште пире. Икана корнышто мераным ужеш.

– Меранг, меранг, мый тыйым кочкам, – манеш сут янлык.

Меранг лүдеш, уло вийже дене пире деч кудалеш. Пире покта, покта – поктен огеш шу. Кудалшыжла, рывыжым вашлиеш.

– Рывыж, рывыж, мый тыйым кочкам, – оила пире.

А рывыж чоян «Пеш ноенам, пире, мөнгем нангай, вара кочкат», – йынуса. Пире ўшана да, рывыжым тупышкыжо шынден, мөнгыжö намиен кода. Рывыж пöртышкö куанен кудал пура да окна гыч воштыл кычкыра:

– Ха-ха-ха! Пирым ондален кертым!

Пире, вожылын, пич чодыраш кудал йомеш. Тидеч вара рывыжлан ўшанымым чарна.

Кристина АРХИПОВА.
Морко, Паймыр.

Почеламутым воза

Шкеак конкурслаште йонгалтара. Мутем Шернур район Лажъял школын тунемшыже Ксения Веткина

(**снимкыште**) нерген. Морко район Унчо селаште

эртыше «Колумб лудмаште» «Полдыран лүман ялем» почеламутшым лудо да икымше вер дене палемдалте.

– Икымше почеламутет кунам возенат, шарнет? – йодым.

– Икымше классыште тунем-мем годым. Тудо рушла лийын. «Зимний лес» маналтын.

Кызыт сылнымут саскаже-влак марла шочыт. Марий самырык театрын У ий пайрем вашеш эртарыме почеламут конкурсышто «Лумүдыр – уна үдыр» почеламутшо дене сенышыш лектын.

«Ксюша – артист койшан үдыр», – мокталтыш туныктышыжо. Вожылшырак үдырла койо, а сценыште кузе кертеш!

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Илышын тамжым умыла

Мо тыгай моторлык? Тиде шомакым кажне ең шке семынже умыла. Теве 2018 ийыште «Марий Элыште студентествын миссше», «Россий студентествын мисс ден мистерже» конкурсышто «Грацийын миссше», «Марий Элын жемчужиныже» конкурсышто «Усталыкын миссше» да «Юл кундемын Татьянаже – 2019» конкурсын эн мотор ўдыржӧ **Татьяна ЯКОВЛЕВА (снимкыште)**

Е.НИКИФОРОВЫН фотожо.

9 сентябрь – Моторлыкын тўнямбал кечыже.

тыге ойла:
– Мыйын шонымаште, айдемын чылажат лийшаш: капкыл моторлыкат, сын-кун сылнылыкат, пўсӧ уш-акылат да шўмчон поянлыкат.

– Моторлыкым аклыше конкурслашке ушнаш мо таратен? Кушеч чылажат тўнгалын?

– Илышыште чылажат иктевесе дене кылдалтын. Волжский район Кугу Корамас школышто англичан йылмы туныктышо Р.В.Захарова ты предмет дене келге шинчымашым пуэн. 7-ше класс гыч тўнгалын, уш-акылем йот йылме дене олимпиадыште тергенам. Эн ончыч районышто, вара республикыште кум ий почела икымше верым

сенген налынам. Марий да руш сылнымутым моткоч йӧратем. Садланак почеламутым сылнын лудмо конкурслашке кумылын ушненам. Тыге шкемым сценыште кучаш, калык ончыко лекташ тунемынам. Тидланже авамлан тауштем. Тудо усталыкем ужын да мыланем виянгаш йӧным ыштен. Спорт дене кылым кучыдем койыш-шоктышем пенгыдемден. Шонен пыштым мучаш марте шукташ тыршем. Тидлан ачам тунуктен.

– Моторлык конкурсышто тиде ончыкылык паша корнет але ...?

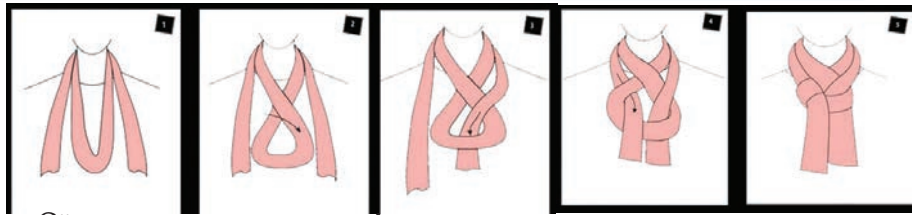
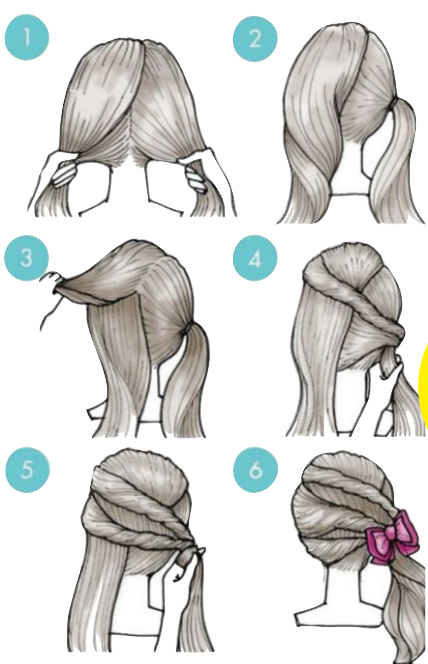
– Моторлыкым аклыше кон-

курслаште тангасымаш – тиде мыйын хобби. Мыйын шонымаште, ўдырѐнлан тыгай конкурсышто усталыкым терген ончыманак. Поснак ялысе ўдырлан: шке вийлан ўшанымашым шочыкта, йырым-йырысе илышым вес семын аклаш, осал ден сайым ойыркалаш кўлынак тунукта.

– Таня, тый ныл йылме: марий, руш, англичан да француз – дене куштылгын мутланет. Шочмо йылмын кўлешлыкшым конкурслаште шижынат?

– Шочмо марий йылмын вий-куатшым ѳрдыж кундемлаште лийме годым утларак раш умылет. «Юл кундемын Татьянаже» конкурсышто мый шкем нерген ныл йылме дене каласкаленам. Тидым жюри кўкшын аклен. Тўрлӧ тангасыште шуко йўкым погымомат марий калыкын шочшыжо улмем дене кылдалтын, шонем. Ончыкылык лингвист, кусарыше семын мый, марий йылмын англичан, француз йылмыла дене тангастарен, шымлыме паша-влакым возем. Мый Марий кугыжаныш университетын йот йылме факультетыштыже нылымше курсышто тунемам. Шольошўжар-влаклан тыге ойлем: шочмо марий йылме деч нигунам ида вожыл. Тудо ава гай шерге.

Л.ГРИГОРЬЕВА мутланен.

Сўретым ончен, шарфым кылдыза.

Ой-кагаш

Ўпдам лева вўд дене мушса. Шампунь ден бальзамым ўплан келшышым кучылтса.

Ночко ўпым фен дене коштыман огыл.

Ўплан маскым арняште ик гана ышташ келшен толеш.

Кенезым (кече пелтыме годым) чаравунын ида кошт.

Ўпдам пластмассе але пугыч ыштыме дене кечеш гана шерза.

Мучашым кажне тылзын 1-2 сантиметрлан пўчкаш лиш.

Ўп йылгыжше лийже манын, тыгай маскым ыштен кертыда. **Тидлан кўлыт:** 15 мл глицерин, 40 мл касторовый ўй, 15 мл олма уксус, 1 муно. Варгышым ўпыш йыгыман да ик шагат гыч мушкын колтыман.

Советский районысо Ронго книгагудышто йочасадыш коштшо ўдыр-рвезе-влак дене Чебурашкин шочмо кечыжым пайремленна. Крокодил Гена дене пырля «Пусть бегут неуклюже» мурым муренна. Чебурашке нерген книга-влак дене палыме лийынна. «Каравай» да моло модыш-влак дене модынна. Чыланыштын Чебурашке лийын ончымышт шуын.

О.МИХАЙЛОВА.

Книгам лудса
Маргарита Аль-бедиль: Петр Первый.
Изд. Золотой лев (Санкт-Петербург), 2016.

Пётр 1 – 350 ий

Кугурак лиймежыжат, Пётр Первый войнала модаш йобразтен. Иктанаш 600 рвезым поген да кок пехото батальоным ыштен. Пётр кечыгут нунын дене модын: то салтак гай строй дене кошташ, то саркуралым кучылташ, то лўйкалаш туныктен. Модашышт лўмын пырдыжан, башнян, вынеман да нўлталалтше кўваран крепосты м чоненыт. Пётр шкежат мландым кўнчен, пырням да онам нумалын, оружийлам верандылын. Йоча-влак сарла модыныт. Сарысе кредалмаш гаяк чучшо манын, Пётр Первый 16 пушкым, лўйкалыме да пудештарыме оружийлам да гранат-влакым кондыктен. Лўйкалыше ен-влакым Конюшенный приказ гыч ойырен налын. Модмашке шукурак да шукурак рвезе-влак ушненыт, садлан кок полклан шелалтыныт, Семёновский да Преображенский маналтыныт.

13 сентябрь – Парикмахерын кечыже.

Синк-вейн

Паша
Куштылго, неле.
Кушта, пукша, йўкта.
Паша сай илышым пуа.
Илыш.

Ксюша ГРИГОРЬЕВА.
Морко, Энерсола.

9 сентябрь – Байкалын кечыже.

Эн кугу ер

Байкал – уло тўнялан палыме ер. Моло ерла деч тудо эн кугу да келге улмыж дене ойыртемалтеш. Ты ерысе вўд канде кава гай яндар. Арам огыл ер нерген шуко легенде, почеламут, поэме, ойлымаш да муро-влак шочыныт. Тиде вер тыгаяк сылне кодшо манын, чўчкыдын эрыктыман да нимом кышкыман огыл. Мыйынат ты сылне верым ужаш кумылем уло. Ала иктаж-кунам Байкалыш миен толаш пиал шыргыжалеш.

Виктория МАМАЕВА.

МарГУ-н студенткыже.

Сўретым чиялте.

Индекс: П4696.
Тираж 1150 экз. Заказ
Формат – А-4-8.
Директор-тўн редактор
Л.В.СЕМЕНОВА.

https://vk.com/yamde_lii
<https://ok.ru/yamdelii>
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru,
yamde_lii@mail.ru
Сайтын адресше: yamde-lii.pro,
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий Эл Республикысе культур, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, «Ямде лий» газет» кугужаныш унитарный казна предприятий.

Газетым редакцийште погымо да версталыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Массовый коммуникаций сферыште да культур наследиим аралымаште законодательством шуктен шогымым эскерыше Федеральный службын Приволжский федеральный округысо управленийыштыже регистрироватыме.

Номер – ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральыште пуымо.

0+

Печатыш пуымо жап – 14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шонымашышт тўрлў лийын кертыт. Серыш-влак мўнгеш огыт колталт. Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийын да издательын адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР
Вооружённый Вийын
70-ше идалыкше урем, 20 (почтовый)
Эгерўмбал Амстердам, 1
(фактический).

Изи ПОНГЫЗО

Вера ПРОТАСОВА.
Медведево, Азаново.

Конкурс

Виолетта ден Лиза ПИДАЛИНАМЫТ.
Шернур, Ыыл Рушэнгер.

Серафим ИВАНОВ.
Морко посёлко.

Мастар кид

Сад-пакчаште

Окнаш ончалым, шинчашкем
Перна пошкудо сад-пакча.
Ужам мый тушто сливе укшым,
Коеш ал кече гай олма.
Тўтан мардеж тўналме годым
Укш-влакше койын лыдыргат.
Чевер кечан игече годым
Колам мый кайык йўкымат.
Палем мый: неле олма укшлан,
Ок чыте йоршын сливыжат.
Полшат лач нуным нўлталашлан
Шыма мардеж да кайыкшат.

Ирина ПЕТРОВА.
Морко, Коркатово.

Преданий почеш,
шўдыр кушко камвозеш,
тушто висвис шочеш.
Кенезым шарналтен,
пеледышым
ыштыза.

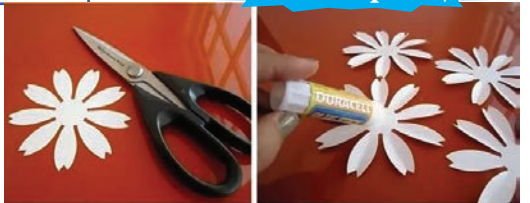
$\bullet + \bullet = 10$

$\bullet \times \blacksquare + \blacksquare = 12$

$\bullet \times \blacksquare - \blacklozenge \times \bullet = \bullet$

$\blacklozenge = ?$

Кок шыр-
пым верже
дене ваш-
талтен,
чын ваш-
мутым
ыштыза.

Кў
эн тале мате-
матик? Шотлен
лукса.

Тушто Изи
пушем
йолеш чиём.

Изи тенге ныл
шинчан.

**Тыште чыла-
же мынар
квдрат?**

Интернетысе сўрет-
влакым кучылтмо.

Хитрик могай фигур гыч «пўртым чонен»?

